

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Kód: ZDPd102	Názov: Dejiny štátu a práva na území Slovenska II		
Zabezpečuje: Katedra historického práva a právnej metodológie			
Druh vzdelávacej činnosti: Prednáška		Počet kreditov: 5	Odporúčaný semester: LS
Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách): Týždenný: - Za obdobie štúdia: LS 10			Stupeň štúdia: 3.
Metóda vzdelávacej činnosti: Prezenčná			
Odporúčaný semester	Študijný program		
2.rok LS	Teória a dejiny štátu a práva (ZTDŠP-EŠ)		
Podmieňujúce predmety:			
Podmienky na absolvovanie predmetu:			
Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie priebežným hodnotením			
Priebežné hodnotenie: Priebežné hodnotenie (aktívna účasť na prednáške, resp. individuálna konzultácia). Hodnotí sa schopnosť študenta verifikovať a pochopiť právnohistorickú realitu pri výskume konkrétnej témy dizertačnej práce.			
Záverečné hodnotenie: Ukončenie priebežným hodnotením			
Ukončené: Priebežným hodnotením.			
Výsledky vzdelávania: Cieľom predmetu je poskytnutie extenzívnejších poznatkov o uhorskom feudálnom štáte v novoveku, o vývoji osvieteniského absolutizmu a jeho reforiem, budovania občianskeho štátu a štátových zmien v dualizme. Cieľom predmetu je podanie štruktúrálnej analýzy a komplexnej syntézy dejín štátu, správy a súdnictva a základných inštitútov práva na našom území od roku 1848 do 1948. VÝSLEDKY VZDELÁVANIA: študent získa hlbšie a rozšírené vedomosti nadväzujúce na pochopenie tak všeobecných (nielen politických, ale aj hospodárskych, kultúrnych, duchovných) ako aj právnohistorických súvislostí, ktoré nadväzujú na študentovo vzdelanie dosiahnuté v bakalárskom a magisterskom štúdiu. Po jeho absolvovaní je študent schopný samostatne a tvorivo vedecky spracovať historickoprávny tému zo starších a novodobých dejín štátu a práva v podobe vedeckej, odbornej štúdie, konferenčného príspevku, porovnávať v historickoprávnych súvislostiach jednotlivé historickoprávne javy, inštitúty, ako aj dejiny štátu a jeho štátne a verejnoprávne inštitúcie/orgány. Študent získa komplexnú predstavu a poznatky z predkodifikačného a kodifikačného vývoja, oboznámi sa so základnými návrhmi a úspešnými kódexami z pohľadu legislatívno-technického aj materiálno-formálneho. Po absolvovaní je študent schopný chápať hlavné historické línie, charakteristiky a aj samostatne a tvorivo spracovať pomocou prameňov a literatúry do podoby vedeckej štúdie alebo odborného/konferenčného príspevku.			
Stručná osnova predmetu: Buržuázna (občianska) revolúcia 1848/1849, Bratislavská marcová ústava a následný ústavný vývoj. Revolučná činnosť a politické a právne aktivity Slovákov v tomto období. Bachov absolutizmus a naoktrojovanie platnosti rakúskych právnych noriem na územie Uhorska, reorganizácia správy a právneho poriadku. Judexkuriálna konferencia a návrat k starému uhorskému feudálnemu právu. Rakúsko – uhorské vyrovnanie, ústredné a miestne orgány štátnej moci a správy. Muniipálny zákon. Vývoj práva a právneho poriadku za dualizmu (kodifikačné snahy v oblasti občianskeho a obchodného práva). Kuriálne decízie – vývoj práva súdnych rozhodnutí. Vývoj kodifikácií v jednotlivých právnych odvetviach počas dualizmu. Systém prameňov práva v druhej polovici 19. storočia. Subjekty práva a osobné právo, vývoj v novoveku a dualizme, rodné právo a jeho vývoj v novoveku a jeho formovanie do samostatného pododvetvia práva v dualizme, pojem vecí, delenie vecí podľa uhorského feudálneho práva, vecné a vlastnícke právo a jeho modernizácia v podmienkach trhovej sústavy a príprav na kodifikáciu, záväzkové právo, vznik, zabezpečenie, zmena a zánik záväzkov. Osobitná časť záväzkového práva – jednotlivé typy zmlúv v novoveku práva a počas kodifikačného vývoja v 19. storočí, dedičské právo a jeho vývoj v jednotlivých stavoch v novoveku, jeho zmeny v druhej polovici 19. storočia. Vývoj trestného a procesného práva a jeho kodifikácia v druhej polovici 19. storočia. Poskytnutie extenzívnych poznatkov o vzniku I. ČSR a jej následnom vývoji, o tzv. druhej republike a o Slovenskej republike (1939-45). Stručné objasnenie vývoja verejného a súkromného práva v rokoch 1918-1945, a tiež vývoja od konca II. svetovej vojny. Hnutie Slovákov a Čechov do vzniku ČSR – domáci a zahraničný odboj pred vznikom prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov. Vznik ČSR a zákon č. 11/1918 Zb. z. a n. o zriadení samostatného štátu československého, tzv. recepčná norma. Vytvorenie hraníc ČSR. Ústavný vývoj (recepčná norma, zákon o mimoriadnych a prechodných opatreniach na Slovensku, dočasná ústava č. 37/1918 Zb. z. a n. a Ústava č. 121/1920 Zb. z. a n.). Ústredné a miestne orgány štátnej moci a správy v ČSR. Vývoj politickej správy v prvej ČSR (župný zákon, krajský zákon). Budovanie súdnej organizácie v prvej ČSR. Vývoj práva a právneho poriadku v prvej ČSR. Unifikácia a snahy o kodifikáciu tak v oblasti práva súkromného ako aj v oblasti práva verejného. Pozemková reforma. Pomníčovská (druhá) ČSR. Mníchovská dohoda a Viedenská arbitráž. Autómia Slovenska a Podkarpatskej Rusi a zmeny v oblasti ústrednej a miestnej správy. Zmocňovací zákon č. 330/1938 Sb. z. a n.. Vytvorenie Slovenskej republiky a Protektorátu Čechy a Morava, zákon o samostatnom slovenskom štáte. Ústava Slovenskej republiky a charakter práva a právneho poriadku v období 1839-1945. Hnutie odporu českého a slovenského národa. Vianočná dohoda, vypuknutie SNP, normotvorná činnosť SNR. Dočasné štátne zriadenie československé, dekretálna činnosť prezidenta republiky v zahraničí. Košický			

vládny program. Ústavný vývoj po roku 1945.

Odporúčaná literatúra:

Základná odporúčaná literatúra:

ŠVECOVÁ, A. – GÁBRIŠ, T.: Dejiny štátu, správy a súdnictva na Slovensku. Plzeň : Aleš Čeněk, 2009. ISBN 978-80-7380-161-8.

LACLAVÍKOVÁ, M. – ŠVECOVÁ, A. : Pramene práva na území Slovenska II. (1790-1918). Trnava : Typi Universitatis Tyrnaviensis, 2012. - ISBN 978-80-8082-506-5.

HATTENHAUER, H.: Evropské dějiny práva. [z německého originálu přeložili Sylva Adlerová...[et al.]]. - 1. vyd. - Praha : C.H. Beck, 1998. - XII, 708 s. - ISBN 80-7179-056-7.

MOSNÝ, P. – HUBENÁK, L. Dejiny štátu a práva na Slovensku. Košice : Aprilla, s.r.o., 2008.

BEŇA, J. – GÁBRIŠ, T.: Dejiny práva na území Slovenska I. (do roku 1918). Univerzita Komenského Bratislava. Právnická fakulta, vydavateľské oddelenie, 2008.

LUBY, Š.: Dejiny súkromného práva na území Slovenska. Bratislava: Iura edition, 2000.

GÁBRIŠ, T.: Dočasné súdne pravidlá Judexkuriálnej konferencie z roku 1861. Bratislava: Wolters Kluwer, 2014.

BIANCHI, L. a kol.: Dejiny štátu a práva na území Československa v období kapitalizmu. I. diel 1848-1918. Bratislava, 1971.

FAJNOR, V. – ZÁTURECKÝ, A.: Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi. Šamorín, 1998.

KLIMEK, A.: Říjen 1918. Vznik Československa. Praha, 1998.

MALÝ, K.: Dějiny českého a česko-slovenského práva do roku 1945. Praha, 1997.

ROUČEK, F. – SEDLÁČEK, J.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a Podkarpatské Rusi. Praha, 1998.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 4

A	B	C	D	E	FX
0%	0%	50%	0%	0%	50%

Vyučujúci:

doc. PhDr. JUDr. Adriana Pollák, PhD., prednášajúci, skúšajúci

prof. JUDr. Míriam Laclavíková, PhD., prednášajúci, skúšajúci

doc. JUDr. Peter Vyšný, PhD., Ph.D., prednášajúci, skúšajúci

Dátum poslednej zmeny: 01.09.2024

Schválil: prof. PhDr. JUDr. Tomáš Gábriš, PhD., LL.M., MA